

"DRAUGAS"

LITHUANIAN DAILY FRIEND
Published Daily Except Sundays by
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.,
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois.
TERMS OF SUBSCRIPTION
One Year \$5.00
Six Months \$3.00
Thursday's Edition \$2.00
At NEWS-STANDS 2c A COPY
Advertising rates on application

LIETUVIŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

"DRAUGAS"

Eina kasdien išskyrus nedidelius.
PRENUMERACIJOS KAINA:
Metams \$5.00
Pusei metų \$3.00
Prenumerata mokasi škalno. Lai-
kas skaitosi nuo užrašymo dienos
ne nuo Naujų Metų. Norint permai-
nyti adresą visada reikia prisiųsti ir
senas adresas. Pinigai geriausia su-
siųsti šperkant krasoje ar ekspresu
"Money Order" arba įdedant pinigų
į registruotą laišką.

"DRAUGAS" PUBLISHING CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telephone McKinley 6114

Amerikonizacija.

Neišmanas žmogus gali su-
gadyti geriausią daiktą. La-
bai geras daiktas yra mokin-
ti atvažiavusius iš svetur
žmones, kad nylėtų šią žemę
ir mokėtų susikalbėti jos kal-
ba. Bet kada šita darbų nu-
sitverta dirbti netikusieji žmo-
nės, tai gali susilaukti neti-
kusių ir valsių.

Wisconsinio valstijos vietinė
Apsigynimo Taryba (Council
of Defense) iš savo narių Mil-
waukieje sudarė Amerikoniza-
vimo Komisiją, o šita sumanė
užtraukti valstijos kontrolei
ant visu nevaldiškų mokyklų,
uždrausti jose mokinti visas
neangliškas kalbas ir atydziai
žiūrėti, kad jose nebūtų nieko
neamerikiška.

Minčtosios Milwaukinės
Komisijos pirmininkas yra p.
Hammond. Į jos susirinkimus
įleidžiami interesuoti organi-
zacijų atstovai. Ketvergo 21
lapkričio lenkų vardu labai
aiškiai ir teisingai kalbėjo ku-
nigas Gorai, Sv. Jacinto baž-
nyčios klebonas. Pradeizda-
mi, ką jis sakė apie lenkų nuo-
pehmus Amerikai, mes čia pa-
minėsime tik kai kurias teisin-
gas ir visiems tinkamas min-
tis.

Esame, sako, ištikimi A-
merikai nemažiau už čia gi-
musius amerikiečius, tai kam-
gi mus erzinate ir pykinate
norėdami visai panaikinti mu-
sų kalbą iš mūsų mokyklų ir
taip darote tada, kada mūsų
tėvynė Europoje per šimtą
metų kentėjusi vergiją, atgauna
laisvę. Angliškai kalbame
nebogiūn už gimusius Ameri-
koje piliečius, ymlime Suvie-
nytasias Valstijas ir savo meilę
parodome aukomis bei sa-
vo jaunomenės krauju karė-
je, tai kas-gi tur teisę už-
drausti mums mokintis ir kal-
bėti mūsų gimtąja kalba?

Baigdamas persergiu, kad
kartais savo sumanymais ne-
pagamintumėte pasekmių vi-
sai priešingų savo norimiems
tikslams; kad angštą patrio-
tizmo dorybė nepagestų tap-
dama šovinizmu, kad nepri-
dirbtų skriaudų, nepagadintų
kraujo, nesukeltų pasiprieši-
nimo."

Teisingi žodžiai! Benaiki-
nant Hammond'isku budu len-
kus, čekus, lietuvius ir kitas
prispaudimo ragavusias tau-
tas, labai lengva pačiam tapti

panašiu turkams, naikinu-
siems armėnams.

Atkartojame, amerikoni-
zacija yra geras daiktas, bet tu-
ri žinoti ką darant ir kokiū
budu.

Viešpatavimas ant jurių.

Pėtnyčioje, 29 lapkr. tele-
gramos iš Londono pranešė
Amerikai ką lordas Winston
Churchill buvo pasakęs Dun-
de'eje. Ta kalba yra labai
svarbi, nes Churchill visai ne-
senai buvo augščiausias An-
glijos laivyno viršininkas, o
dabar yra amunicijų ministras.

Churchill skelbia, jog nei
gražiausi nei įprotingiausi
prirodymai, nei kokių daiktas
pasanlyje neturi padaryti, kad
Anglija atsidėtų savo vieš-
patavimo ant jurių. Tas An-
glijos viešpatavimas ant jurių
tris kartus apsaugojęs pasau-
lį nuo tronių, būtent nuo Pi-
lypo II, Ispanijos karaliaus,
nuo Napoleono ir dabar nuo
kaizerio Vilhelmo.

Kalbėtojas pritarė sumany-
mui padaryti tautų susivien-
jinimą (League of Nations) ir ža-
dėjo viską daryti, kad tai i-
vyktų, bet atkartoję, jog An-
glija negali atseiti be viešpa-
tavimo ant jurių taip, kaip
viešpatavo iki šiol per
šimtą metų. Churchill tvirti-
no, kad Anglija nevartojo to
viešpatavimo blogiems tiks-
lams, jis minėjo, kad delto
Anglijos uostai ir prekyvie-
tės buvo be mityų prieinami
visoms tautom, ir kad šioje
karėje pergalė išėjo netik iš
anglų laivyno bei armijos, bet
iš anglų politikos, kad da-
bar Anglijos valdymo budas
plinta visur. Tai-gi jūros val-
dymą Anglija pasiūkiantį
kaipo kitų tautų įtikėtą jai
brangenybę. Anglijai reikia
pasilaikyti didžią garbę, kad
ji buvo pirma laisvės šalis ir
parlamentų motina, pilna kil-
nių žmogiškumo jausmu.

Anglija negalint atsiduoti
pergalės vaisių: visa vokiečių
tauta esant kalta, o ne viena
tik jos vyriausybė, ir visa turi
atkentėti, ypač tie asmenys,
kuriais bus prigdyta atskiri
nusikaltimai. Vokietija turi
užmokėti visas karės išlaidas.

Elzacija ir Lotaringija turi
grįžti Prancūzijai. Lenkija
turi būti atstatyta taip, kad
prie jų prie jūros ir nuo vo-
kiečių turi būti atimtos len-
kiškos žemės. Nei viena vo-
kiečių kolonija nebus jiems
atiduota ir nei viena talkini-
kų užimta Turkijos dalis ne-
grįž turkams."

Taip kalbėjo Anglijos mi-
nistras.

Mes taip širdingai sutarėme
su Anglija visu karės laiku
ir dabar savo jausmų neper-
mainėme, bet mes nesupran-
tame p. Churchill'o kalbos.
Jurių laisvę jis griežtai atme-
ta, o prezidentas Wilsonas
griežtai reikalauja tos laisvės.
Mes stovime išvien su Ameri-
kos prezidentu, ne su Angli-
jos ministru.

Taip-gi nesuprantame, kaip
galima įvykinti laisvę lygių,
mažų ir didelių, tautų sutarti,
jei ant jurių viešpataus viena
Anglija. Jų kiekvienai tau-
tai del laisvės labai reikalin-
gas priejimas prie jūros, kaip
ukininkui prie vieškelio. Jei
ant jų jurių viešpataus Angli-
ja, tai reikšia, kad Anglija
viešpataus ant visų tautų.

Tokios prakalbos kaip lordo
W. Churchill'o kalba mums
išrodo labai pavojingos pačio-
je taikos tarybų įžangoje.

KUN. JUOZAPAS TUMAS

Tarp darbščiausių Lietuvos
veikėjų bene pirmą vietą už-
ima kunigas Juozapas Tumas.
Tą visi žino, o "Draugas"
šiandien ima kalbėti apie pra-
kilnių tėvynainių delto, kad
paskutinėse lapkričio dienose
sūėjo 25 metai J. Tumo ku-
nigystės.

Baigęs Dvinsko realę gim-
naziją jaunūis Juozas įstojo į
Zemaičių Seminariją Kaune
1889 m. Tai buvo patys sun-
kiausiieji laikai mūs tėvynėi.
Apjākusi caro Aleksandro III
politika nežmoniškai slėgė vi-
sas Rusijos tautas, ypač ma-
žesnesias. Biurokratams rodė-
si, kad reikia dar truputį
spustelėti ir Lietuvos nebe-
liko nei ženklo.

Kuomet prieš Aleksandro
III galybę lenkėsi visa Euro-
pa, kuomet seni ir prityrimę
pamokinti senieji prispaustu-
jų tautų veikėjai nematė švie-
saus spindulio savo tėvynių
ateityje; tuomet Zemaičių Se-
minarijoje buvo burelis jaunų
klerikų, meilingai gaudžiusių
homiletikos profesoriaus kun.
K. Jauniaus žodžius, kuris pu-
ta priedanga mokino lietuviš-
kai, mөгstančiu slapčia nu-
bėgti pas jį ir patirti tą ko-
viečiai negalėdavo pasakyti.

To burelio širdis ir dvasia
buvo Juozapas Tumas. Pas-
kutiniame kurse budamas jis
gyveno viename kambaryje su
Vizbaru, klieriku dekanu. Viz-
baras aprūpindavo visus maž-
daug oficalius klierikų bend-
ro gyvenimo reikalus, o Tu-
mas buvo tikras klierikų de-
kamas tėvynės reikaluose.

1893 m. juodu baigė Zema-
čių Seminariją. Tada bevardė
jaunų karštų tėvynės mylėto-
jų knopa, netik neliko be va-
do, bet dar sūėjo į pažintį su
tokia jau kuopa, buvusių Sei-
nų Seminarijoje. Šitos atsto-
vas, patylois atvažiavęs į
Kauną, nakties tamsoje tarėsi
su kauniškiais Tumu ir Viz-
baru. Pirmininkavo Peterbur-
go Katalikų Akademijos klie-
rikas Andrius Dubinskas.

Tartis, tiesa pasakius, nei
nereikėjo, nes visų buvo vie-
nos mintys ir vienoki jausmai.
Tik kauniškiai rėmė "Apžval-
gą", o seiniškiai "Varpą" su
"Ukininku". Visiems rūpėjo,
kad toje jaunų suokalbininkų
kuopoje nebuvo nieko iš Vil-
niaus seminarijos. Dubinskas
surenge važiavimą į Vilnių su
tikslu ir ten sudaryti pana-
šiai.

Akademijos ir Seinų semi-
narijos delegatai nuvyko į
Lietuvos sostinę. Ten pasi-
kalbėjo su keliais klierikais

Prancūzai apie Lietuvą.

Dar nei dviejų metų nėra
kaip "Draugas" turėjo aiškiai
priežasčių nuliūsti skaityda-
mas prancūzų raštus apie
Lietuvą. Šiandien galime pa-
sidžiaugti, kad tie apgailėtini
laikai jau praėję.

Vienas iš rimčiausių, jei ne
pats rimčiausias prancūzų
dienraštis Le Temps (Laikas)
25 rugp. šių metų padavė pla-
tų pranešimą apie lietuvio Ri-
vo prancūziškai parašytąją
knygą "La Lithuanie sous le
joug allemand". (Lietuva vo-
kiečių jūnge).

Tiesa, kad prancūzų dien-
raštis pirmų pirmiausiai ru-
pinasi iš p. Rivo knygos suim-
ti tas žinias, kurios užtraukia
ant vokiečių apkaltinimus ir
neapykantą, bet, tą tikslą pa-
siekęs, Le Temps taip-gi su

lietuviškai. Bet arčiausiai su-
ėjo ir ilgiausiai buvo su klie-
riku St. M. Tas, nors nemo-
kėjo lietuvių kalbos, bet pri-
tarė visiems lietuvių tėvynai-
nių idealams. Tada nei vie-
nam neparėjo į galvą, kad tas
pats St. M. netolyroje ateity-
je bus lenkų tautininkų šulų
Rusijos Dumoje ir pasekmin-
gai darbuosis Lietuvą sulen-
kinti.

Pabaigęs seminariją Visba-
ras išėjo į Akademiją, o ener-
gingasis Tumas norėjo kno-
greičiausiai patekti į tarpą tu
lietuvių sodiečių, kuriuos jis
taip smarkiai mylėjo, todėl
rudenyje 1893 m. iššventino
kunigū. Iš prigimties begalo
darbštus bei drąsus ir dar la-
bai jausmingos linksmo upo
širdies Tumas turėjo visas
liaudies veikėjai reikalingas
ypatybes. Prie jų dar prisi-
dėjo kunigo autoritetas. Jis
nesimėčiojo prie įvairių dar-
bų, neturėjo daugelio tikslų,
visas buvo apimtas vienos
minties ir troškimo — kelti
lietuvių dvasią.

Istorikams palieku išdė-
tyti, ką kun. Tumas padarė
pirmais dviem metais savo
kunigystės. 1895 m. "Var-
pas" ėmė stačiai užgaulioti
katalikų įsitikinimus ir jaus-
mus. Persiėmęs lenkų laisva-
manių "Glos'o" pažiūromis,
D-ras Vincas Kundirka užsi-
puolė ant Leono XIII už ką
tas augštajai lenkų dvasiški-
jai mandagiai priminė, kad
neperdaug pasiduotų savo
tantiečių šoviniščių intekmei.
Iš šitos nevykusios kritikos ki-
lo tikėjiminius gincas ir "Var-
pas" aiškiai atstumė nuo sa-
vės padėjusius jam dirbti ka-
talikus.

Tada kun. Juozapas Tumas
sumanė ir įkurė "Tėvynės
Sargą". Gal kada nors ateity-
je atsiras gabus dramatur-
gas, kurs sugebės išnaudoti
kilnioje tragedijoje tikrus at-
sitikimus iš kun. Tumo gyve-
nimo. Jis persienęs slapčia,
kaip kontrabandininkas, smuk-
davo į Prusus su rankraščiais,
o iš ten grįždavo su atspaus-
tais laikraščio egzemplioriais.
Net ir vyskupas M. L. Paliu-
lionis gėrėjęsi tuomi.

Bet Lietuvos priešai jau bu-
vo išradę savo aršiausią ginklą
prieš mūs veikėjus. Tie prie-
šai sugebėjo įsėti į vyskupo
širdį abejonę apie kun. Tumo
tikėjimo tvirtybę. Tai buvo
judosiška politika. Kuomet
kun. Tumas labiausiai pasi-
tarnavo tikėjimui, tuomet jo
tiesioginiam viršininkui įkal-
bėta, buk Tumo tikėjimas pa-

užuojauta ir meile minėja lie-
tuvius.

Mūsų istorija jam išrodo in-
teretinga. Jis pritaria mums,
kad rusiško jungo vieton ne-
norime dėtis sau ant sprando
nei kokio kitokio svetimo pa-
kinkymo. Prancūzų dienraš-
tis pagiria mus tautos veikė-
jus, likusius tėvynėje, kad ne-
sigailėjo didelių pastangų mo-
kykloms dauginti, męstų
sveikatingumui gerinti.

Straipsnis baigiasi pageida-
vimu: "Bėpig, kad Rivo kny-
ga įtikintų talkininkus užsi-
imti likimu nerusišku Rusij-
s tautų, ir kad Europos rytuos-
se sudarytų sąlygas, nelei-
džiančias vokiečiams skverb-
tis tolynu politiskai ir ekono-
miskai.

Atsargūs dienraštis bijo
paminėti reikalą nepriegulny-
bės Lietuvai, bet neužgina to
ir dargi priešingai, kreipia sa-
vo skaitytojų mintį į tą pusę,
kur jie patys ras tą reikalą.

vojuje. Sveikai sutvarkyta-
me Bažnyčios gyvenime nega-
li taip atsistoti. Bet biuro-
kratams slepiant visus lietu-
vystės krūstelėjimus vysku-
pai turėjo toliau laikytis nuo
kunigų dirbusių viešpatijos
uždraustus darbus, todėl netu-
rėjo pilnų žinių apie tu kuni-
gų veikimą; todėl duodavosi
įvesti į klaidą gerai organi-
zuotims lenkų tautininkams
demokratams. Vyskupas ne
visiems jų tvirtinimams tikė-
jo, bet mintijo, kad negalima
jauno kunigo palikti pavojuje
ir perkėlė jį toliau nuo Prusų
ribos.

Kun. Tumas nei pesimizmui
nepasidavė, nei nepradėjo ma-
žiau dirbti tėvynės darbų. Ša-
lia "Tėvynės Sargą" atsirado
"Žinyčia", paskui ji susilijo
su kunigo A. Miluko leidžia-
ma "Dirva" ir pasidarė "Dir-
va-Zinynas".

Lietuvos ir tikėjimo priešai
griebėsi pačių šlykščiausių
priemonių, kad kun. Tumą pa-
skandintų. Viena graži mote-
bė lenkė dvarininkė turėjo
įtraukti jauną kunigą į purvą,
kad paskui jį pražndžius vys-
kupo ir katalikiškos visuome-
nės akyse. Rusų biurokratai
ir viena lietuvių partija šan-
tažu kovojo su katalikyste, o
lenkų tautininkai — demokra-
tai — ta ginklą vartoja "kovoje
su lietuviyste. Bet lenkams
šantažistams nepasisekė į-
traukti kun. Tumą į purvą.

Tada jie atviru melu iš-
kreipdami žodžius, apskundė
kun. Tumą Zemaičių vysku-
pui, buk popžiaus nepripaži-
stas ir nusintęs jį vėliniams.
Kadangi liudininkai tvirtino
patys tą girdėję, vyskupas
Paliulionis paskyrė teismą
kun. Tumui teisti.

Vyskupas Cirntaus tapo
teismo pirmininku. Tas, da-
dyla ištyres, paluosavo kuni-
gą Tumą nuo visokio užmeti-
(Tas ant 3 pusl.)

VALGIS IR JO GAMI- NIMAS.

Valgis yra labai svarbus da-
lykas. Valgant netinkantį val-
gį, mes kenkiame sveikatai
nes valgyje yra dalykai būti-
nai reikalingi mūs sveikatai.
Mes tankiai manome, kad mė-
sa yra mums reikalingiausias
valgis. Tiesa, žmonės sunkiai
dirbant turi kiek nors mėsos
valgyti, bet nėra reikalo mėšą
valgyti tris kartus dienoj.
Pienas, suris, kiaušiniai, ša-
balbonai ir žirniai turi tą pa-
čią vertę, ką mėsa. Prie to yra
mums reikalingi vaisiai.

Žmogaus sveikatos stovis
daug priguli nuo to, ką jis
valgė kukikystėj, to delei, tu-
rime gerai prižiūrėti savo vai-
kams duodamą valgį. Vaikai,
o ypač mažiau šešių metų ku-
dikiai, turi būtina, kasdien
gauti pieno. Pieną kuklikio val-
gyje niekas negali užvauduoti.
Vaikams tinkanti valgiai yra
minkštai virti kiaušiniai, duo-
na su sviestu, žaliūmynai,
keptos bulvės, virti vaisiai,
pienas ir kakao. Kenkianti
vaikams valgiai yra: Arbata,
alus, kava, ranginti agurkai,
kiaušiena mėsa, versiena mė-
sa ir kitos keptos mėsos ir
pajai. Nors tie valgiai nesu-
sergins jų vaiko iš karto, bet
jie yra silpninant ir gadinan-
ti vaiko vidurius.

Kitas dalykas yra, žinojimas
kaip valgį pirkti. Nereikia,
jog būtina reikia pirkti oran-
giausius valgio produktus no-
rint gauti geriausius. Pavyz-
din, daugiau maisto yra round
stake, negu porter house sta-
ke, nors paskutinis yra daug
brangesnis. Visada reikia rei-

DARBAS

DARYS TAIP KAIP LENG- VIAUSIAI.

Kanados rekonstrukcijos vei-
kėjai stengsis suteikti vy-
rams tokį darbą, kokį
jie moka.

Kanados darbas atstatyti i
paliegusius kareivius senai bu-
vo laikomas pavyzdiniu. taigi
svarbu žinoti kiekvieną jo ap-
sireikimą.

Vienas pamatinių apsireiš-
kimų Kanados sistemoje yra
tai, kad grįžtantys paliegelis,
kur tik galima užimtų savo
senąją vietą, arba, jei jis bu-
tų taip sunegalintas, jog jos
užimti negalėtų, tai jį išmo-
kintų tokio darbo, kuriame jo
pirmesnieji prityrimai būtų
jam naudingi. Paveizdinan-
ti fizikos kvalifikacijos mai-
nieriaus yra pamatiniai

tos pačios, kaip ir karei-
vio ir, jei vyras negali dirbt-
darbo. Bet anglų kasyklos turi
daugel darbininkų ofisuose,
taigi amatų viršininkai ir sten-
gis patarti paliegusiam mai-
nierui prisirengti, kad jis ga-
lėtų užimti kitokią vietą, nes
jo prityrimas mainose jam
daug gali padėti prie užimi-
mo kaip kurėjo, pečkurių bo-
so, požeminio prižiūrėtojaus,
arba anglų perdavimo užžiu-
rėtojaus vietą, prie kurios jo
išmeninis pobudis traukia.

Dažnai pasitaiko sunkenybių
perkaltėti vyrus klausyti pa-
tarėjų. Kai kurie užsiėmimai,
kaip paveikslau šoferio, rodo
turi ypatingą patraukimą grį-
žtančiųjų vyrų, nežiurint ar
jie tam darbui tinka ar ne. Te-
čiau labai dažnai užsiėmimų
patarėjams pasiseka perkaltė-
bėti vyrą grįžti į jo senąją
darbą, arba eifi į panašų dar-
bą, kokį pirmiau užėmė, pri-
rodant jam, jog taip jis galės
greičiau atsistoti į vietą, ku-
rioje galės būti savistoviu.

Grįžkime prie sužeistojo mai-
nierio. Jei jis negalėtų užim-
ti nei vienos viršū minėtų-
jų vietų, tai jis gali prisireng-
ti prie kokio sertifikato. Labai

paliegusieji gali veikti kaip
vartų sargai, paprastieji sar-
gai ir švietėjai. Keliems yra
sverėjų vietos, kurios sutei-
kia gerą mokesnį. Kiti buvusie
ji mainieriai mokinas techni-
kos mokyklose, kurias užlaiko
kareivių civilio atstatymo ko-
misija, palikti mašinistais, pa-
vyzdžių dirbėjais, pneumatis-
kųjų įrankių arba ir elektris-
kųjų mašinų taisytojais. Da-
kiti mokinami taisyti pakink-
tus, batus.

Jei grįžtantysis vyras buvo
dirbes prie plieno dirbimo,
tokiems yra keletas ypatingų
uždėmių, ir kuriuos jis gali
buti atgal priimtas prie savo
senųjų draugų darbininkų, ten
kur jo pirmiau ingautasis pri-
tyrimas turėtų svarbos. Tokie
gali būti priimti ar tai į elek-
trikos taisymo skyrius, ar tai
į mašinų, arba gali būti iš-
mokinami suvirintojais (wel-
ders), armatūrų vyniojais,
taisytojais arba ir garažių
darbininkais. Kiti mokinami
piešti, ar prie ofisų darbų, o
kiti be jokio mokymo paski-
riami paprastaisiais sargais,
vartų sargais.

Panašūs dalykai vedami
visose industriose, i kurias
grįžtantieji vyrai yra siunčia-
mi. Sistemose pasisekimas pa-
sirodo iš to, jog beveik visi
vyrai išsimokinę užsiėmimo-
amato gali uždirbti tiek, kiek
prie stojimą į kareivius, ir
užima vietas, kurias jie būtų
užtikro neužėmė, jei būtų ne-
gavę specialio apšvietimo.

Prezidentas Wilsonas buvo
katalikų Sv. Patriko bažny-
čioje Washington, D. C. 26
lapkričio 1918 m. ir dalyvau-
pamaldose už a. a. Solan Me-
nos'ą salų Haiti pasiuntinį,
mirusį pirm kelių savaičių.
Misių laiku lakstytojas skra-
jojo ore ratais augščiau baž-
nyčios; kariuomenė ir jurinin-
kai su ginklais atlydėjo lavo-
nų įbažnyčių ir iš bažnyčios į
prieplauką, kur laivas laukė
lavono.

kalauti, kad bučierius pridėtų
kaulo prie mėsos, nes tas yra
reikalinga gerai sriubai. Su-
taupinkit visokius triungalius
riebalų ir išleidę galite varto-
ti prie kepimo korninės duo-
nos, bulvių ir tt.

Perkant duoną, stengkitės
gauti vakarykščią duoną, ka-
dangi ta pigiau atsieina ir dau-
gian maisto duoda. Žinoma,
daug geriau yra namie duoną
kepti. Ditlelė šeimyna gali su-
taupyti dešimtis centų dienoj
namie duoną keptant. Už \$2.50
galima gerą kubiliuką duonai
maišyti nupirkti kuriame len-
gva yra tešlą užmaišyti ir už-
minkyti.

Perkant visada pirkit da-
lykus tam tikram svarume
ar vertei, o ne už 10 centų ar
5 centus. Jei, pavyzdin, kruo-

pos yra trylika centų svarui,
o jūs norit gauti jų vos už 10
centų, tai jūs niekad savo pi-
nigų vertes negausit, daug
geriau padarysit jei pirksite
svarą, mokėdami 3 centus dau-
gian.

Perkant pieną visada žiure-
kit, kad būtų tyras, ir nepir-
kit pieno nešvarioj krautuvėj.
Pienas bonkose yra visada šva-
resnis, negu pienas liuosas, to-
del kaip galint stengkitės pir-
ti pienu bonkose. Niekada ne-
namie duoną keptant. Už \$2.50
galima gerą kubiliuką duonai
maišyti nupirkti kuriame len-
gva yra tešlą užmaišyti ir už-
minkyti.

DRAUGAS NELAIMĖJE!

Maitinėjai, mechanikai, audėjai, fabrikos ir siap visokio
darbininkai, dirbantį vidų ir lauke, yra asitai draugai

PAIN-EXPELLER

Jau mirėsi pūklus-dulimty mėsą
kaip šita pūkli gyduole yra va-
tuojama su geriausiomis pasek-
moms, išgydymui rumatizmo,
šlaunies krūtinės, šono ir ra-
menyse, neuralgijos, strauo die-
gius, salito ir kornio.

Nespaugant pirkdamas pigius vaistus dideles bonkose. Reiklausk geriausio. Kuomet pirkit
Pain-Expeller, persitikind ar yra IKA-RA, vadinamasis ant balvės. 65 centai ir 65 centai
bonkui. Gausima visose apibokose, ar tiesiog laboratorijose.
F. AD. RICHTER & CO., 74-80 Washington St., New York, N. Y.

KUN. JUOZAPAS TUMAS.

(Tas nuo 2 pusl.)

my šešelio ir pridėjo nuo savęs, jog visa ta bila buvusi "nonsens, panie tego".

Mat svečiuose pas dvarininką Dewcyno - Silvestrowich dvi partijos svečių ginčijosi apie Leono XIII politiką, vieną girdami, kiti peikdami. Per ilgąs gincas įkirejo visiems nedalyvavusiems jame. Seimninkė atėjo visus kvieisti vakarienėn. Įsiginčiję žmonės negirdėjo pakvietimo ir ginčijosi toliau. Kun. Tumas savo įgintu tiesmukumu pridėjo prie ginčinių ir tarė: "Išaukite papieža do djabla, a idzie jese kolaeyi!", ty, "mūsų skite popežių po velnių, o jūs kiti vakarieniški valgyti". Vyskupas Cirtautas, teisingai supratęs, kad tie žodžiai "do djabla" buvo skirti ginčui, ne popežiui ir kad politikoji ne apykanta iš to sudarė žemą įrankį neaugšties tikslams.

Spaudos laisvei užėjus kun. Tumas, kaip ir visi, lengviau atsikvėpė. Jam jau nebereikėjo slapstytis. Atsisakęs ra praieityje, ty. toje baisioje kovoje už tautos gyvybę ir jos laikraštijai. Be jo "Viltis" nebūtų įsikurusi. Jis paskui dirbo "Rygos Garso", antgalio patį sunkiausią ir patį di-

džiausią darbą Centraliame Lietuvių Komitete Petrograde dirbo kun. Tumas.

Lietuviai artistai suprato Tumo reikšmę Lietuvos atgimime. Žikaras padarė didesnį už prigimtį Tumo biustą, kiti dirbo jo portretus sepija, plunksna ir šiaip.

Neseniai apgarsintame Lietuvos ministrų sąrašė nėra Juozo Tumo ir nėra tenai didesnio už jį žmogaus. Nėra nei lygaus. Prasidedant raumiams laikams ir sveikoms aplinkybėms Lietuvos ateitį aprašys žmonės mylintieji tėvynę ir drauge branginantieji savo vietą augstumą. Toki- gi kaip Tumas yra užgimę gelbėti tautas iš nelaimių. Išgalbėjo jie išnyksta. Pirkos ir šaltos paprastojo gyvenimo dulkės apibyrina juos. Tik tai jiems mirus jautraus ir dėkingo poeto gabumai nurausio pelenus nuo kibirkšties ir užmirštas tautos darbininkas antrukt gema tėvynei ne dirbti jai, kaip pirmu gimimu, bet žibėti ir šviesti.

Da daug naudingų darbų kunigas Tumas nudirbs, bet pati didžiausia jo reikšmė yra praieityje, ty. toje baisioje kovoje už tautos gyvybę ir jos laikraštijai. Be jo "Viltis" nebūtų įsikurusi. Jis paskui dirbo "Rygos Garso", antgalio patį sunkiausią ir patį di-

Kun. Pranciškus Bučys.

Lietuviai Amerikoje.

ATHOL, MASS.

Pasijus atsibuvo 40 val. atėjau. Prasidėjo nedidelis lapkr. 17 d. Tą nedidelį laiką sumos pasakė labai gražų pamošką gerb. mūsų klebonas kuris ragino žmones laukytis į baznyčią lauke 40 val. atėjau ir prieti išpažinties. Buvo keletas svečių kunigų.

Nedidelis vakare pasakė gražų pamokslą gerb. kun. J. Jankaitis Worcesterio, Mass. klebonas. Pamedėlio vakare gerb. kun. K. Urbanavičius iš Montello, Mass. uatarninko vakare gerb. kun. Vasiliauskas, Westfield, Mass. klebonas. Visi gerb. pamokslininkai labai gražų pamokslus pasakė. Buvo taipgi dar kun. Virmauskas iš Lawrence, Mass. ir kun. Juskaitis iš Cambridge, Mass.

Nors per visas dienas lietus lijo, bet žmonės rinkosi skaitlingai. Per visus vakarus baznyčia buvo pilna žmonių. Daugumai neteko nei sėdynių ir turėjo stovėti. Beveik visi tikintieji atliko išpažintį ir tapo apraipinti Šv. Sakramentu.

Dabar atholietai ne sarnata, kuomet atraziuoja sveikinti kunigai, nes turi gražią kleboniją, ne taip kaip dar pirniau budavo. Dabar reikia parapijonams pasirūpinti apie naują baznyčią, nes ji šita negali sutilpti visi žmonės.

Mūsų klebonas deda visas pastangas ir ragina parapijonus, kad būtų pinigų del naujos baznyčios. Kadangi yra nutarta, kad košanas parapijonas turi sumokėti po 25 dol. del naujos baznyčios, tai gerb. klebonas perėjo per visus parapijonus. Dauguma jau yra užsimokeję, gi kiti baigia mokėti. Jeigu visi parapijonai iki Naujų Metų sumokės po 25 dol., tai pavasaryj galima bus pradėti statyti naują baznyčią.

Suprantama, jeigu parapijonai daugiau pinigų sudės, tai mažesnis nuostimis reikės mokėti. Dabar atholietai ne juokais turės pakratyti savo kišenių, nes ir Lietuvos lais-

ves reikalamis reikia aukų. Atholietams Tautos Fondo Centas yra paskyręs surinkti 500 dol., bet vietos Tautos fondo skyrius tikisi surinkti daug daugiau. Vieną subotą vakarą nuėjau kaip p. J. Gaillinas krautuvėje keletas valandų užsirašė Lietuvos gelbėjimui ir tuojau sudėjo 130 dol.

Lapkr. 24 d. L. D. S. 4 kp. laukė susirinkimui. Nors kuopą nedaug turį pinigų išde, bet į Kalėdinį Tautos Fondo centą paskyrė 10 dol. Iš nutarimų galima pažymėti, kad nutarta po Kalėdų surengti vakarą. Vakarą rengimu apsiėmė rūpintis pirmininkas J. Gaillinas. Išrinkta taipgi komisija del rengimo fėry, kuri atsibus parapijos naudai. Komisijon pateko p-lė K. Mauntytė, p-lė A. Malšelitė ir p. J. Gaillinas.

Linkime komisijai pasidaryti parapijos naudai.

K. G.

PHILADELPHIA, PA.

Lapkričio 24 d. įvyko Labdarybės Šv. Vincento draugijos susirinkimas. Kadangi prauzdama ispaniškos infliencijos epidemija paliko daug našlaičių, tatau gerb. klebonas, kun. J. J. Kaulakis iš sakyskelio paragino, kad įvyks susirinkimas ir kad žmonės skaitlingai susirinktų ir paremtų tą draugiją, kuri rūpinasi našlaičių likimu. Gerb. klebono žodžiai pasakytai, kuriuos kristus pasakė: "Kas priims našlį, varden manęs, mane priims", sujudino žmones, ir todėl skaitlingai susirinko sveitinėn. Susirinkime dalyvavo ir pats gerb. kun. klebonas, kadangi mūsų klebonui našlaičių likimas ypač apleina. Susirinkime daug įvairių įėjimų davė gerb. klebonas, iš kurių vienas priimtas ir patvirtintas, būtent: paimiti tam tikrą namą, kur galima būtų sutalpinti visus našlaičius. Tuo reikala rūpintis tapo išrinkta komisija, kurion pateko: p. K.

Not old—but new! Comprennez vous?

OLD EGYPT

SU KORKINIŲ GALUEGIPTIŠKI CIGARETAI

Klausykite. Žmones!—

Jeigu išrukęs pusę aėžutės esi neužsiganėdines cigaretais, gali sugrąžinti į 29 W. Kinzie St., Chicago, Ill. ir gausi mainom THRIFT STAMP.

Kas turi drąsos pohan-dyti?—Geriausią Rušis Se-no Egipto!!

L. Lorillard Company
A Corporation

"The Wonder of the Age"

Mikolas, J. Pranckunas ir J. Grigaitis.

Atsirado taipgi ir tokių, kurie tam praklinam darbi sumetė aukų. Aukojo:

Povylas Kuisis \$115.00
R. Grabiliauskytė 110.00
Juozapas Poška 25.00
Šv. Mykolo draja 27.00
K. Senulis 15.00
D. Baubelė 10.00
S. Zvigaitytis 10.00
N. Medžiupis (?) 10.00

Po 5 dol.: K. Juknaitė, N. Boskinė, K. Valaičintė, M. Šipailienė, Stanikynienė, K. Mažeckas, O. Gureckas, M. Pečestienė, B. Venckaitė, K. Dri-
za, O. Stankutė.

Viso 380 dol.

Buvo ir smulkesnių aukų. Garbė tiems, kurie atjaucia tą taip praklinų darbą. Bro-liai ir sesutes, prigulėkim kiekvienas prie tos praklinios Šv. Vincento draugijos, gelbėkim našlaičius ir pavargėlius, O Dievas mumis už tai gausiai užmokės.

Vystanti šakelė.

WEST FRANKFORT, ILL.

Siausdama ispaniškos infliencijos epidemija neaplenkė mūsų miestelio. Dauguma mūsų mirė. Gaila buvo tokių žmonių, kurie sveiki budami niekino Dievą ir tikėjimą, gi mirties valandoje šaukėsi ku-

nigo ir Šv. Sakramentų. Buvo ir tokių, kurie vietoj pasi-šaukti gydytoja, degine "gydėsi", žinoma, paskui nei gydytojai negelbėjo.

Tas vis žmonių tamsumas. Lietuviai.

CICERO, ILL.

"Draugo" 274 num. tulas J. T. užsiuola ant manęs už rašytą korespondenciją, kuri-
rioje pažymėjau, jog Šv. Grigaliaus dr-jos chore randasi narys, kuris tarnauja laisvamams ir platina jų laikraščius. J. T. reikalauja prirodymų. Kam čia tie prirodymai, kad, manau, ir pats J. T. gerai pažįsta tą narį. Minėtas narys visa širdimi atsidavęs laisvamųjų dienraščio bendrovei ir parduvinėja tos bendrovės šėrus. Taipgi tas narys užrašinėja į kitą laisvamanišką laikraštį "Am. Liet.", kurio, gal už pasižymėjimą, kaip sakoma, net pikierius buvo patil-
pės tame pačiame laisvamaniškame "A. L." Patys choro nariai papasakoja, kad tas narys "neplatina", tik užrašo "A. L." draugams, neimdamas nei jokio "komisino". Iš to gali būti aišku, kad tas narys viso širdimi atsidavęs laisvamųjų.

Ko gero užsigėis p. J. T. prirodyti faktais netik tą, kuris

laisv. spaudą platina, bet ir tuos, kurie vietoj eiti į katalikiško jaunimo vakarą, eina į socialistų bei laisvamųjų, kuriuose buna išbjaurioti katalikai ir žeminamas katalikų tikėjimas.

Pas J. T. sako kad aš Šv. Grigaliaus chorą pirmą iškeliau į padanges, gi paskui numečiau į purvyną. Visai ne. Aš chorą giviau ir girsiu, bet kad jame atsiranda gavių, kurie platina laisvam. spaudą, tai negali ma to slėpti. Pagaliau vienas choro narys, nereiškia visą Šv. Grigaliaus draugiją.

Luscina.

WORCESTER, MASS.

Sios ypotos davė Tautos Fondui po šimtinę ir daugiau:

Stasys Eneka \$155.00
Vacl. Barisas 100.00
Juozas Galevičius 101.00
Vladas Rimša 100.00

LET POTATOES FIGHT

They Save Wheat When you eat potatoes don't eat bread

EATONIC

FOR YOUR STOMACH'S SAKS
Po valgiui neužmiršk, kad geriausias vaistas tavo skilviui yra EATONIC. Prašalina visus nesmagumus tos vidurių ligos: padina iš negero suvirškinimo, o tas reiškia, kad reikia pamąginti vieną. Paruošama pas visus aptiekimus.

F. P. BRACHULIS,
Lietuvis Advokatas
Attorney at Law
105 W. Monroe, Cor. Clark St.
Room 1207, Tel. Central 220
CHICAGO, ILLINOIS
Gyv. 3112 So. Halsted Street
Telefonas Yards 2290

Telefonas: McKinley 5764
DR. A. K. RUTKAUSKAS
GYDO VISOKIAS LIGAS
3457 South Western Boulevard
Kampas W. 55-tos Gatvės

ERNEST WEINER

DRY GOODS
1800 W. 47th kamp. Wood Sts.
Mes duodame dvigubas gėsumas Kėtvėnais ir Subatonts.
Dideliame pastirkimo gaunant. Visokio materijolai, vaikams drabužiai, šlebes ir jakutės.

Plunksnos 55c
Plunksnos 55c
PLUNKSNOS.

ALEX. MASALSKIS

GRABORIUS

Lietuvis graborius. Atlieka visokias išdėvines kopijas. Turis savo karabonus ir automobilius.

Talpi didesni dalį grabų patis dirbame.

3307 Auburn Ave.
Telefonas Drover 4139

A. A. ŠLAKIS,
Lietuvis Advokatas
LAWYER

Ofisas miesto:
18-ty lubų — Kambaris 1303
Association Bldg.
19 So. LaSalle St.
Chicago, Ill.
Telefonas Randolph 2898
Utarinko ir Pėtnyčios vakarais nuo 7 iki 9 val.
3255 So. Halsted Street,
Tel. Yards 6492

V. W. RUTKAUSKAS,
ADYOKATAS

Veda Bilas Visuose Telamuose
Ofisas Didmestyj:
60 W. WASHINGTON STREET
Kambaris 609
Tel. Central 5473
Ofisas ant Bridgeporto:
3205 SO. MORGAN STREET
Tel. Yards 780
Gyvenimas, 612 W. 33rd St.
Tel. Yards 4681

DR. LEO AWOTIN

Gydytojas, Chirurgas,
Akneris
1920 So. Halsted St., Chicago.
Kalba Lietuviškai, latviškai ir rusiškai.
Valandos: 10-12 ryto; 5-9 vakar.
Tel. Yards 438

DR. W. A. MAJOR

GYDYTOJAS IR
CHIRURGAS
Ofisas 11719 Michigan Ave.
Adynos 8:30 iki 9 ryto — 1 iki 2 po pietų 6:30 iki 8:30 vakare
Nedėlios nuo 10 iki 11 ryto.

Dr. A. R. Blumenthal D. D.

AKIŲ SPEKIJALISTAS
Patarimas Dykai
Ofiso valandos: nuo 9 ryto iki 9 val. vakare Nedėliomis 9 iki 12
4649 S. Ashland Ave. kamp. 47 St.
Telefonas Yards 4517
Telefonas Boulevard 4387

Dr. C. Z. Vezelis

LIETUVIS DENTISTAS
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak.
Nedėliomis pagal sutarimą.
4111 SO. ASHLAND AVENUE
arti 47-tos Gatvės.

DR. M. HERZMAN

IS RUSIJOS
Gera lietuviams žinomas per 20 metų kalpo patyręs gydytojas, chirurgas ir AKUSERIS.
Ofisas ir Labdarinė: 1025 W. 18th St. netoli Park St.
VALANDOS: Nuo 10-12 pietų ir 4-8 vakarais. Telefonas Canal 3110.
GYVENIMAS: 3412 S. Halsted Street.
VALANDOS: 8-9 ryto tikrai.

Dr. G. M. GLASER

PRAKTIKUOJA 26 METAI
Gyvenimas ir ofisas
3149 S. Morgan St. Kertė 32 St.
CHICAGO, ILL.
Specialistas
Moteriškų, Vyriškų ir Vaikų
Taipgi Chroniškų Ligų.
OFISO VALANDOS:
9 iki 10 ryto, nuo 12 iki 2 po pietų ir nuo 5 iki 8:30 vakare
Nedėlios vakare ofisas uždarytas. Telephone Yards 687

JOSEPH C. WOLON

Lietuvis Advokatas
29 SO. LA SALLE STREET
Gyvenimo. Tel. Humboldt 97
Vakaraie 2911 W. 22nd Street
Tel. Rockwell 6999.
CHICAGO, ILL.

CHICAGOJE.

Antradienis, Gruodžio 3, d. Fran. Ksaver. Cof. Birinas.
Trečiadienis, Gruodžio 4 d. Petras Chrizologas. Barbora.

CHICAGO'S MOTERYS REIKALAUJA TEIS- MO KAIZERIUI.

P-nia Katarina Callan Hayden 3028 W. Taylor str. Ji sako: "Suvenyto Vokietijos dar nekariavo su Vokietija, kad mano tėvas tapo užmuštas. Kaizeris kaltas tos žmogžudystės pirmą negu ji įvyko, nes laikraščiuose buvo apskelbimų, kad nekelti laivų Lusitanijai. Ties apskelbimai buvo su parašu Imperatoriškajai Vokietijai Pasiumi-nybė. Kaizeris yra kaltas tos žmogžudystės po jos įvykimo, nes atmušino medalį ir dali- no jį minėdamas laivo paskan- dinimą."

Mat p-nios Haydemienės tėvas Patrick Callan nepa- klaušė to vokiečių apgarsini- mo ir važiavo Lusitanijos lai- vu 7 gegužio 1915 m. tas lai- vas tapo paskandytas netoli Airijos krantų. P. Callan pri- gerė tarp kitų 1198 asmenų.

Paskandinus Lusitaniją, vo- kiečių valdžia, kaltino žuvi- nus keliauninkus, sakydama, kad reikėjo paklausti per- sergėjimo.

GIRTUOKLIAMS NESMA- GI ŽINIA.

Chicagoje degtinė baigiasi. Dabar yra tikrai 600,000 bač- ky žopsto. Kas bus? Bra- varai ir salininkai šiomis dienomis laikys mitingą ir tarsis apie tai, kaip čia gali- ma būtų prikaltinti Amerikos valdžią, kad ji nevarytų deg- tinės lauk iš šito krašto.

CHICAGOJE DAROSI NAU- JA PARTIJA.

Nuo visų darbo organizaci- jų, priklausančių prie Chica- gos Federacijos atstovai sutarė sudaryti atskirą darbinin- kų partiją. Tik dvi organi- zacijos yra tam priešingi: bu- tent Freiheit Lodge 337 ir Lake View Lodge. Jiedvi abi priklauso prie Tarptautinės Mašinistų Federacijos ir abi- dvi yra socialistiški. Soci- alistai, matyt, bijosi kad dar- bininkų partija nesusilpnintų socializmo.

Šių darbo organizacijų atstovai patvirtins pro- gramą išdėstintą naujos patrijos organizacijai Chi- cagoje. Konstitucijai su- daryti ir patvirtinti bus su- sauktas kitas susirinkimas. Tą padarius taps išrinktas ir valdininkai ir pildomas ko- mitetas iš penkiolikos asme- nų.

Pradžioje sausio 1919 žada- ma suaukti didelį susirinki- mą asmenų iš viso miesto pri- žaunčių naujai partijai.

Tame susirinkime bus su- statytas surašas kandidatų pavasariniam rinkimams.

Organizatoriai vakar ryta (2 gruodžio) išvažiavo į Bloe- mington'ą. Norima sutvar- kyti naują partiją visoje Illi- nojaus valstijoje.

WESTPULLMANIEČIAMS PRENISIMAS.

Nuo 1 d. gruodžio sumainė- me pas jus "Draugo" agen- tą. Vietojo darbštus N. Stan- kevičiaus, įgaliojome, "Drau- gą" atstovauti Edvardą Vai- navičių, kurio adresas: 12245 Union Ave. Su visais "Drau- go" reikalais kreipkitės prie jo. Draugo" Adm.

LIETUVA ŽENGIA LAIS- VĖN — VAKARAS- PRAKALBOS.

Ketverge, gruodžio 5 d. Šv. Jurgio parapijos svetainėje, Bridgeporte, Lietuvos Vyčių Chicago Apskrities rengia vakarą - prakalbą. Atsilan- kiusieji į tą vakarą - prakal- bas išgirs daug indomųjų ži- nių, kaip dabartiniam mo- mente stovi Lietuvos reikalai. Kalbėtojais yra pakviesti žy- mus asmenys, kurie smulkiai išdestys Lietuvos reikalus.

Apart prakalbų bus gražus programos, kurį išpildys ga- bios šv. Kazimiero seserų A- kademijos auklėtinės ir Chi- cago Vyčių Apskričio choro žymūs dainininkai. Pradžia 7:30 val. vak.

Kviečiame kuoskaitlingiau- siai susirinkti tan vakaran- kaip iš Chicago, taip ir iš aplinkinių lietuvių bei lietu- vaite.

Rengimo Komisija.

IS BRIDGEPORTO.

Moters pravėdė kelią savo duosnumu Tautos Fondui.

Moterių Sąjungos 1-ma kuo- pa, laikė savo priešmetinį su- sirinkimą nedėlioį, gruodžio 1 d. ir padarė gražią pradžią šioj kolonijoj Tautos Fondui.

Gaila, kad tik 27 narės su- sirinkime dalyvavo, bet žino- ma, kad ir kitos narės neuži- teis šiam būreliui, Lietuvos piliečių—lietuvių. Štai au- kos ir vardai pirmųjų Lietu- vos moterių-piliečių:

L. Ignatavičienė	5.00
A. Nausiedienė	5.00
M. Overlingaitė	5.00
A. Valančiūnaitė	5.00
B. Brazauskaitė	5.00
M. Adomavičienė	5.00
Pr. Atkočaitė	5.00
R. Galkaitė	5.00
O. Tomošūnaitė	5.00
K. Butavičiūtė	5.00
Ir. Klasiene	5.00
Pr. Sakaitė	5.00
P. Ignatavičiūtė	5.00
K. Varanavičienė	5.00
M. Varkalienė	5.00
P. Jucaitė	5.00
P. Petraičiūtė	5.00
B. Tamošaitienė	2.00
J. Valterienė	1.00
O. Mankuviene	1.00
A. Gilienė	1.00
M. Tolukiene	1.00
K. Grigonienė	1.00
Iš kasos paaukota	20.00

Viso susidaro \$125.00

Bravo Sąjungietės!

Kokia kuopa "subytins" Są- gos 1-mą kuopą? Visos Chicago Moterijų draugijos ir kuopos turi stoti į lenkty- nes. Dabar pirmą garbė mo- terims ir merginoms sąjun- gietėms Bridgeporte.

Reporteris.

IS TOWN OF LAKE.

Štai kur lietuvis, mylintis savo tėvynę.

Aną dieną "Draugo" ad- ministracijon ateina taunolei- kietis lietuvis, Boleslovas Kardelis (4348 S. Wood St.) ir patiesia penkdolierinę į Tautos Fondą, kaip dienos už darbį Lietuvos laisvės reika- lams. Be to pasakė, kad jis kožną mėnesį atneš po 5 dol. iki kol bus visiškai iškovota Lietuvai laisvė.

Štai kur lietuvis!

Kas paseks Broleslovą Kardelį?

IS BRIDGEPORTO.

Chicago "progresyvis vi- suomenės" organas jau kelin- tą kartą verčia ir aimanuoga, kad jį drangai nesilanko i su- sirinkimus. Girdi, pirmiau lankydavosi šimtais, gi dabar vis tik aštuoni ir aštuoni. To- del visa kosere šaukia: "Drau- gai ir drauges! Kur esate, kur dingot, kad neatsilankote i susirinkimus". Aha, jau pats organas pasako, kiek Bridgeporte randasi socialis- ti. Tiesa, pirmiau jų čia dau- gian buvo, bet, matyt, jau tu- li susiprato ir pamatė, kad socializmas, tai mūlo burbu- las, kad žadamas "rojus", tai niekas kitas, kaip tik žmo- nių teroras. Šių lietuviškais so- cialistais dabar skaitosi tik taumiansi elementai, visuo- menės šiukšlės.

Bridgeporte "Draugas", taip platinasi, kad socialis- tams gresia pavojus visiškio išnykimo. "Naujienu" agen- teliai paliko be džiabo, nes kuone i kožnus namus yra ne- šamas "Draugas". Kartais pasitaiko, kad "X." agentėlis, pamatęs "Draugo" agentą einant su didžiausiu "Drau- gu" pūdu, nešasi į šalį ir atsi- stojęs kur nors už kampo ai- manuoja, kad tuose ir tuose ir tuose, namuse jau "Drau- gą" skaito. Girdi, tas kleri- kalų organas visiems drau- gams atidarė akis.

Gaila tu nabagėlių. Nuo nuolatinio verksmo gali gal- velės suskandėti.

Dobilėlis.

ERŽVILKO APYLINKĖS LIETUVIŲ SUSIRIN- KIMAS.

Lapkričio 20 d. vakare, Chi- cagoje Eržvilko apylinkės lie- tuviai turėjo susirinkimą, ku- riame buvo apkalbėta Lietu- vos atstatymo klausimai.

Po pasikalbėjimų visi susi- rinkusieji pritarė šioms daly- kams:

- 1) Organizuoti Eržvilko ap- lynkės pašelpos draugiją Chi- cagoje.
- 2) Tos draugijos užduotis turėtų būti tik šelpiti Lietuvos ukiminkus Eržvilko apylinkės.
- 3) Kiekvienas narys skolin- po \$25 ant penkių metų be jokio nuosimėlio Lietuvos uki- ninkų reikalams. Kaip vis- kas gerai susitvarkys, draugi- ja tarpe savųjų Amerikoj ieš- kos ir didesnių paskolų dėl sa- vo apylinkės ukiminkų. Iš su- sirinkusių buvo prižadėta su- dėti \$375.

4) Kadangi tas susirinki- mas buvo suauktas be jokių išgarsinimų, užtai susirinku- sieji nutarė kitą susirinkimą suaukti plačiau išgarsinus. Tam tikslui išrinko komisiją.

D. B. P.

PAVYZDINGA DRAUGIJA.

Šv. Kazimiero Karalaičio draugija, prie parapijos Šv. Jurgio Bridgeporte, savo lai- kytame susirinkime nedėlioį, gruodžio 1 d., 1918., nutarė paukoti \$100 į Tautos Fon- dą. Reikalui priėmus dar žada ir daugiau paaukoti. Šv. Kazi- miero draugija bene bus vie- na iš pirmutinių vyrų draugi- jų, kuri paaukoko į Tautos Fondą 100 dol.

Bravo! linkime, kad visos draugijos sektų šios draugijos pavyzdį.

Report.

PIRKITE KARES TAUPY- MO ŽEKLELIUS (W.S.S.).

DRAGAS

PRANEŠIMAI.

CICERO, ILL.

Vyčių susirinkimas.

L. Vyčių 14-tos kuopos prieš- metinis susirinkimas atsisus se- redoje, gruodžio 4 d., Sv. Anta- no parap. svetainėje. Visi na- riai bei narės būtina atsilanky- kite, nes susirinkimas svarbus, kuriame bus renkama ateinan- tiems metams valdyba. Pr.

CICERO, ILL.

Lietuvių Improvement Klubas turės savo susirinkimą gruodžio 4 d., 8 val. vakare, Juoz. Neffo svetainėje. Visi nariai yra kvie- čiami atsilankyti į šį labai svar- bų susirinkimą. Visi namų sa- vininkai yra kviečiami atsilankyti ir prisirašyti prie šio klubo.

Kviečia Valdyba.

IS CICERO, ILL.

Per klaidą nekuriems cicerie- čiams buvo pranešta, kad "Ka- talikų Vienybės" Centro susirin- kimas įvyks gruodžio 3 d. Gi iš tikrųjų susirinkimas įvyks gru- odžio 10 d. Dievo Apeveizdos pa- rapijos svetainėje. Pr.

Reikalingas jaunas vyras prie dra- bužių pardavimo, gera užmokestis, darbas pastovus.

Goldstein

4802 S. Ashland Ave.

Paiskau brolio Antano Stankaus Jis gyveno Kensingtone 5 metal at- gal. Paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Kvedalines parapijos. Turiu labai svarbų reikalą pas Jį. Prigel- bėkite man jį surasti.

Jieva Brazaitienė

4600 So. Wells St., Chicago, Ill.

Paiskau vietos už vargonininką, ga- liu ir chorą vesti. Butų malonu, kad netoli Chicago kur.

su informacijomis kreipkitės su laiškų

Vargonikas "Draugas"

1800 W. 46 Str., Chicago, Ill.

Paiskau savo brolio Juozapo Jon- čos Kauno Gubernijos Raseinių Pa- vietos Naumiesčio para. Kaima Makų Girdeju buvo New York. Tai pat pačios parapijos Jona Leleika Kalma Juškaičiu. Giveno Philadelphia tai pat Juspai Silius gyveno New York. Labai norėčiau jį pamatyti.

Petronelė Jonė

Po vyru Jurgutaitienė

10727 Burley Ave. So. Chicago, Ill.

Paiskau savo pusbrolių Jono Pa- šilio ir Kazimiero Kojelio, paeinančių iš Kauno Gubernijos Luokes Para- pijos, Kulšikų Sodos.

Aš turiu laiška nuo Jūsų sesers Petronelės kuri dabar randasi Rusi- joje. Daugiau žinių pranešiu per lai- ška. Meldžiu tuojau atsiskaityti.

Frank Salkauskis,

772 Harrison Ave., Harrison N. J.

Paiskau savo brolio Jono Plataiko paeinančio iš Kauno Gubernijos Tel- šių Pavieto Pažerų Sodos, Tveru Pa- rapijos. Paskutiniiais laikais gyveno Raseinių Pavieto, Rietavos Parapijos. Daugiau žinių pranešiu per lai- ška. Meldžiu tuojau atsiskaityti adresu:

Nikolas Plataikas,

3209 S. Lime Str.

Paiskau savo brolio Jono Sungal- los paeinančio iš Kauno Gubern. Raseinių Pav. Stalgų Par. Balandžių Sodos, suvyr 20 metų kaip Ameri- ke, pirmiau gyveno Scranton Penna, o paskui Chicago, Ill. ir Maywood Ill. ir tenais apsigėdė su Elz. Valenty- navičiute. Girdėjau kad 1902 jis per- sikele į San Francisco, Calif. Kas pirmas man pranešų ju adresu gaus \$10, nes norėčiau pasimatyti su bro- liu ir brolene. Atsiskaityti tuojau sekantiu adresu:

Nikolas Sungaila

653 Market Str., Kenosha Wis.

Paiskau savo dedes Kazimierą Bernoto, paeinančio iš Kauno Gubern. Sialučių Pav. Joniškes Parap. Zadrainių Sodžiaus 10 metų kaip Ameri- ke, pirmiau gyveno Chicago. Kas apie jį žinote arba jis pats praneškite sekantiu adresu:

Jonas Vozbutas

1220 Hamilton Ave., Grand Rapids, Mich.

Paiskau savo pusbrolio Jono Markuno paeinančio iš Kauno Gub. Saulių Pavieto užvintų parapijos ir miestelio pavieto gyveno Chicagoje dabar nežinau kur. Malonėkiet ar jis pats atsiskaityti arba kas apie ži- note, praneškite.

Jonas Norvila

10522 Indiana Ave., Chicago, Ill.

MES PERKAM
LIBERTY BONDS
UŽ CASH.

4517 SO. ASHLAND AVE.

LIBERTY BONDS

Jei jūs priversti esate parduoti, mes mokame N. Y. Exchange kainas, be komisio. Bondsus galima siųsti regis- truoti krasa.

C-o Lithuanian Dept.

UŽKJETĖJIMAS VIDURIŲ "GUO-BAI".

Nerviškumas maisto, neteki- mas apetito, užnuođi- mas kraujo!

Partola sureguliuoja jusų maisto virškinimą.

Tai malonus ir skanus sal- dainiui, katrie valo kraują ir vidurius. Partola — geriausia priemonė prieš visą vidu- riuose negalavimą.

Turime tukstančius laiškų, nuo žmonių, kurie liudija ge- rą veikimą.

Šita "dežutė" laiko savyje gerus saldinius, kurie valo kraują ir vidurius. Šitas apgarsinimas yra vertas dide- lų pinigų, bet, atmindami, kad žmonės vartodami Par- tola palieka sveiki, užsisakant dežutę Partola kainuoja tik 1 dolieris.

VELTUI

Gražus ir naudingas kalendorius ko- žnam prisituntusiam užsakymą ir pi- nigus sykiu su tuo pagarsinimu laiškus ir užsakymus adresuokite.

APTEKA PARTOSA,
160 Second Avenue,
New York N. Y. Dept. L. 4.

AKIS:

Ligos išgydytos, nėra pavojaus, nėra skausmo. Daug sergiozių akių ligų buvo išgydyta tik su vienu at- silankymu. Žvairios akys, silpnos akys, galvos skaudėjimas ir užimai yra priežastimi akių nuovargio.

AUSIS:

Kurtumas ir slogos ligos esti pra- šalinos per specialų gydymo me- todą. Skaudėjimas, užimas ausyse pašalinami, ausų tekėjimas. Išgy- domas dvejojant: per specialų gydymą ir operacijas.

NOSIS:

Bėdos pagelbėta. Sunkus dvėsa- vimas, užsiglaudę nosis, čiaudėjimas ir duselis išgydomi per specialų gydymą ir operaciją.

GERKLĖ:

Pakildę tonsilais išgydomi, ištinę gė- lės gydymas, užkūnimas ir sunkumas dvėsavime paliešuosojama. Tonsilai gydomi gyduolėmis ir išgydomi per operaciją.

F.O. Carter, M.D.
Physician and Surgeon

120 SO. STATE ST., 2-ros LUBOS
Valandos: 9:30 iki 7 P.M. dienomis;
Nedėdieniais 10—12

PUSPADZIAMS SKURA.

Mes siūlome geriausio aršulo skuros padams smeteltes nuo 50c iki 55c, už porą, geriausio aršulo sku- reles nuo 70c iki \$1.00 už svarą. Vinis, ylas, guminiai apocai, plak- tukai, apocams peilia, gučiai ir stokios reikalingos tušiu už labai žemas kainas. atalkite ir perstik- rinkite.

Leather & Finding Store
K. Kaplan & Sons
4608 So. Ashland Ave.
Telefonas Yards 5464.

Stocks ir Bonds Perkami ir Parduo- dami veiklus darbas. Andrews & Co., 108 So. La Salle St., uždėta 1900 m.

LIBERTY BONDS

Jei jūs priversti esate parduoti, mes mokame N. Y. Exchange kainas, be komisio. Bondsus galima siųsti regis- truoti krasa.

C-o Lithuanian Dept.

Theodore Werner & Co.
11140-11144 Michigan Ave.,
Roseland, Ill.
Phone Pullman 514

Geriausia Vyriskų Drapanų Krau- tuve Visoje Apie linkeje Miesto

Užtat mes norime, kad kiekvienas mūsų viengentis brolis lietuvis būtų gražiai ir tinkamai su naujinimui drabužiais pasirėdęs, nes mes žinome, kad drabužiai tolia labai svarbią rolę ir kartais net nulemia žmogaus pasisekimą draugijoje. Todel istiesiame žirdingą pakvietimą i lietuvių ateiti mūsų sankrovon ir prisijurėti mūsų, Slutams ir Over- kotams. Mes pritaikinsim siūtą jusų individualui nauaginimui, kuris harmonizuos su jusų amžiu ir padarys jus visai kitokių žmogum. Mu- sus sankrova pripildyta naujausios mados, geriausio darbo ir gražiausios materijos, mes užlaikom siutus nuo \$15.00 iki \$60.00. Overkotų taipgi nuo \$15.00 iki \$25.00, taipgi užlaikom gražiausių kašlinių nuo \$28.00 iki \$175.00.

Tokių drabužių ir už tokią kainą jus nepirksite jokioj kitoj san- krovov ir kamgi jums pirkti kitur netinkamus drabužius, kuomet pas mus gausite geresnius ir tinkamesnius ir tai dar daug, pigiau pagal tavorų gerumą. Mūsų drabužiai turi jusms pilnai pritikti, kitaip mes jų jums neparduosime. Taipgi užlaikome pilną rinkinį visokių reika- lingų vyrams pasirėdimui dalyky, kaip skrybėlių, kepurų, sveterių, kaklaraiščių, marškinų, pirštinių, pančiukų, skalbinius gražny ir tt. Mes parduodame tik geriausius tavorus. Tik tokius parduosime ir jums. Taipgi darome siutus ir ant užsakymų. Mes užganėdiname tukstančius kostumerių, užganėdinsime ir jus, kokie nebūtu jusų reikalavimai. Tečiaus jei pasitaikytų, kad mūsų tavorai dėl kokios nors priežas- ties jums netiktų, atneškite, o mes mielai apmainysime i kitą arba sugrąžinsime pinigus. Širdingai užkvičiu visus i savo krautuvę

J. J. STONKUS
Narys

Theodore Werner & Co., Roseland

Dr. M. Stupnicki

3109 So. Morgan Street
CHICAGO, ILLINOIS

Valandos:—8 iki 12 iš ryto;
5 po pietų iki 8 vak. Nedėlio-
Telefonas Yards 5032.

AR ESI VARGINAMAS SU VIDURIAIS?

Jeigu taip, tai turi būtina pamė- ginti pakelti "Hexa Pills" 25c ir 50c pakelias.

Prisiųskite krasos ženklelį, o gau- site dykai sampolį. Ant pardavimo pas

Hecht's Cut Rate Drug Store

3459 So. Halsted St.

Priskriptejos ir kiti vaistai par- duodami pigiau negu kitur.

Telefonas Boulevard 7179

DR. P. ŽILVITIS

DAKTARAS

IR

CHIRURGAS

3515 South Halsted Gate
CHICAGO, ILL.

Resid. 933 S. Ashland Blv. Chicago

Telefonas Haymarket 2544

DR. A. A. ROTH,

Rusas gydytojas ir chirurgas

Specijalistas Moteriskų, Vyriskų,
Vaikų ir visų chroniškų ligų

Ofisas: 3554 So. Halsted St., Chicago

Telefonas Drovers 9693

VALANDOS: 10—11 ryto 2—3 po

pietų, 7—8 vak. Nedėlioms 10—12 d.

DRESS DESIGNING

Kirpimas, pri-
tarkimas ir atvi-
mas yra lengvai
išmokinama per
mūsų Master Sys-
temą ir trumpame
laike dienomis ar
vakarais.

Specialia skyriaus

Mokiname Power Machine